

12 "בין פארן" – "ועל מה שעשו במדבר פארן ע"י
 13 המרגלים" – ולכאן הול"ל (בקיצור) "בחטא
 14 המרגלים" וכיו"ב. אלא כוונתו לדייק שהחטא הי'
 15 על ידי המרגלים – הם הסיתו ופיתו את בני",
 16 ולולא המרגלים לא היו חוטאים בני" בעון זה.
 17 "ובין תופל ולבן" – "שתפלו על המן שהוא
 18 לבן": מה שמדגיש כאן לובן המן (בה"ינה של
 19 תורה" שבפרש"י) הוא, שמכיון שהמן הי' "לבן",
 20 חלק ומופשט מכל צבע – וע"ד פרש"י³⁸ שמה
 21 שימש כל ז' ימי המילואים בחלוק לבן. היינו שהו"ע
 22 של "פשיטות" שאי אפשר "למששו בידים"³⁹, הרי
 23 לא הי' להם בזה תענוג אמיתי⁴⁰, ובמילא מובן
 24 שפרט זה נותן מקום להתלונן על המן (אף
 25 שבפועל לא היתה טענתם על זה שהמן הי' לבן –
 26 שלכן אאפ"ל שזה שם המקום כנ"ל – מ"מ זה
 27 גורם לתנועה כללית של התנגדות כלפי המן).
 28 "וחצרות" – "במחלקתו של קרח"⁴¹. ולכאורה
 29 הול"ל "במחלוקת קרח ועדתו"? אלא כוונתו לרמז
 30 גם בזה להנ"ל: המחלוקת היתה רק של קרח, ולא
 31 של בני", אלא שקרח פיתה אותם⁴², וכטענת
 32 משה⁴³ "האיש אחד יחטא ועל כל העדה תקצוף"
 33 (אף שלפועל פיתה את כולם⁴⁴).
 34 ו. והנה פ' דברים קוראים לעולם בשבת שלפני
 35 תשעה באב או בשבת ת"ב עצמו – וגם זה שייך
 36 לענין הנ"ל: כללות ענין "בין המצרים" הוא
 37 שהזמן עצמו⁴⁵ "מוכיח" את בני", ומלמדנו פרש"י
 38 בראש ותחלת הפרשה שגם בה"תוכחה" נזהר
 39 הקב"ה בכבודן של ישראל, כי תכלית הכוונה
 40 בה"תוכחה" והירידה של הגלות היא בשביל
 41 העלי, לגדל "כבודן של ישראל", ולכן מובן שגם
 42 בעת הגלות (ה"תוכחה") גופא, ניכר "כבודן של
 43 ישראל" (כנ"ל בפרש"י).

1 (בערבות מואב) של פריצות רבה בעון זה,
 2 ושבמילא גם הנסיון הוא גדול ביותר³³.
 3 "מול סוף" – "על מה שהמרו בים סוף, בכואם
 4 לים סוף שאמרו³⁴ המבלי אין קברים במצרים, וכן
 5 בנסעם³⁵ מתוך הים שנאמר³⁶ וימרו על ים בים
 6 סוף" – ומובן הלימוד זכות: בכואם על שפת הים
 7 לא הי' שום אפשריות בדרך הטבע להנצל, כי מצד
 8 אחד היו המצריים ומצד השני הי' הים וכו', וכן
 9 בנסעם מן הים, שהיו עסוקים בביזת הים³⁷, דבר
 10 שהקב"ה עצמו רצה שיתעסקו בזה, ה"ז "אתה הוא
 11 שגרמת" – ומובן גודל חפצם ותשוקתם בזה.

33) להעיר מהמדרש (במדבר פ"כ, כב. תנחומא בלק יז) "יש מעינות שמגדלין גבורים כו' ויש שטופין בזמה ומעיין שטים של זנות הי'" – הרי שלא רק הנהגת בני"א דשם היתה באופן כזה, אלא שגם המקום עצמו גורם לזנות, אלא שעפ"ז הול"ל כאן "בשטים" (שנקרא ע"ש שטות – וזנות), אבל ל"ק לרש"י – שהוא ע"פ פשוטו של מקרא ומדגיש (בלק כה, א) "בשטים, כך שמה", ותו לא.
 34) בשלח יד, יא.

35) בפשטות כוונת רש"י לזה שלא רצו לנסוע משם (פרש"י בשלח טו, כב), ולא להמבואר בערכין, כי לא מצינו ענין זה בפשש"מ*. ומה שמציין לערכין הכוונה לכללות הדרש בהפסוק "וימרו וגו'", או כדלקמן. וראה פרש"י בשלח (יד, ל): "לא יאמרו ישראל כשם שאנו כו'" (ולא שאמרו כן בפועל).

ומה שפרש"י שקאי גם** על "בנסעם מתוך הים" (ובמילא מוכרח לפרש שאי רצונם לנסוע משם נחשב לחטא וכו') הוא: א) ממ"ש "מול סוף", שפירושו הפשוט "נגד הים" סוף", ומכיון שלא פי' באיזה צד, הרי י"ל שהכוונה לכל צד***. ב) כיון שבפשוטו של מקרא היו (עכ"פ) ב' ענינים בים סוף להוכיח עליהם – מסתבר לומר ששניהם נרמזו בכתוב.

וכיון שאין כ"ז פשוט כ"כ – מביא ראי': שנאמר ויאמרו (א) על ים (ב) בים סוף (ואין הכוונה כאן שמפרש קרא: איזה ים – ים סוף, כי"א שהמרו כמה*** פעמים) כדאיתא בערכין. ועפ"ז יתורץ הא דרש"י מביא ראי' רק בפ"י "מול סוף".

36) תהלים קז, ז.

37) ראה לעיל הערה 35.

38) צו ח, כח.

39) ראה דרך מצותיך (מצות בנין מקדש ע' פו): המראה לבן אינו תופס מקום ואיננו נתפס כו' מציאות דבר ועכ"ז אינו נתפס כו'.

40) ראה לקו"ש ח"ט ע' 21. ולהעיר מיומא (עד, סע"ב): "שאינו רואה ואוכל". ורש"י שם (ד"ה אינו): אכילת המן טועם טעם כל המינים ואינו רואה אלא מן.

41) ובנוגע לפי' השני – הרי מעיקרא הוא רק מה ש"הי' לכם ללמוד כו'". ומובן שאי"ז ענין חמור כ"כ.

42) ראה בארוכה לקו"ש ח"ג ע' 53 ואילך.

43) קרח טז, כב.

44) פרש"י שם, יט.

45) ראה תענית (כט, א): מגלגלין זכות ליום זכאי כו'.

* ואף שבתהלים עה"פ "וימרו וגו'" מביא רש"י הדרשה דערכין. מ"מ: א) אם לזה כוונת רש"י גם בפרשתנו. הי' צריך לפרש (אבל י"ל שכיון שמציין רש"י כאן בתהלים – כלול בזה גם פירושו שם). ב) בתהלים מסיים רש"י בלשון "מצאתי", המורה שגם שם אין זה פשוטו של מקרא ממש (ובכלל צריך בירור אם דרכו של רש"י בפירושו על נ"ך הוא ע"פ כל הכללים שלו שבפירושו עה"ת).

** ועיין ת"י ותיב"ג.

*** אף שבדוחק י"ל – שמכיון שדיבר ברמז, לא פירש לאיזה צד מתכוון (ומסתבר שמתכוין לדבר המפורש בתורה יותר).

**** ועי"פ הנ"ל יומתק גם שינוי הל' בתהלים: ההמרה המבלי אין קברים גו' הייתה מפני שים (סתם) סתם דרכם. זה שויטע בעל כרחם – הי' מפני הביזה שבים סוף.